

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלָאִים

פרשת בלק

"וירא בלק" (כב, ב)

מדוע מתחילת הפרשה, ועד שחזרו בלעם ובלק למקומם, אין שום הפסק של פרשה פתוחה או של פרשה סתומה, והכל נכתב ברצף אחד?
ניתן להסביר זאת על פי מה שכתב רש"י בתחלת פרשת

"ויקרא", שההפסקות בין דברי ה' השונים שנאמרו למשה, באו כדי לתת רווח להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין - להתבונן מה אפשר ללמוד מהכתוב בכל פרשה ופרשה. ואולם בלעם, על אף שקיבל נבואות חשובות, לא השכיל להתבונן בהן, ולקחת מהן מוסר, ולא למד מהן כלום, ואם כך, הרי שעבורו היו הרווחים מיתרים. (חפץ חיים)

"וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל ויאמר

מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא וישלח מלאכים אל בלעם" (כב, ב-ה)

כמה דקדוקים יש לדקדק בפסוקים אלו: א. "וירא בלק... ויגר מואב" - לכאורה היה צריך להיות

שבלק ראה ובלק פחד! ב. מדוע התורה לא ציינה כבר בתחילה ש'בלק בן ציפור מלך למואב בעת ההיא'? ג. מאחר וכל המואבים והמדיינים פחדו מבני ישראל, מדוע נאמר "וישלח מלאכים אל בלעם", מדוע רק בלק שלח? ביאר המהרי"ל דיסקין זצוק"ל, את כל הפסוקים הללו באופן נפלא: "וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי" - לבד מזאת ראה בלק ש"ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא" - שכל עמו מפחדים מבני ישראל, וכן ראה בלק ש"ויקץ מואב מפני בני ישראל", ועוד ראה בלק ש"ויאמר מואב אל

זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוך השור את ירק השדה", ועל דברים אלו שאמרו מואב אל זקני מדין, הוסיפו ואמרו: "ובלק בן ציפור מלך למואב בעת ההיא" - כלומר: לא די בכך שבני ישראל יבואו וילחכו את סביבותינו, אלא גם יש לנו מלך חלש ופחדן - בלק!

כשראה בלק את כל זאת - שעמו מפחדים מבני ישראל ושהם אומרים שמלכם מלך חלש הוא, מיד "וישלח מלאכים אל בלעם" להראות לעמו שאיננו חדל-מעש, אלא שהוא יודע להילחם בבני ישראל בכח שבפה... (מתוקים מדבש)

"ק-ל מסתתר ב'שפירי חביון"

לרה"צ ר' אשר פרינד זצ"ל היה מנהג, ש'מפך עד היום, לעלות מידי שבת מברכין אל הציון הקדוש ב'מרון'.

ב'כל פעם, היו מתלויים אליו עשרות ומאות חברים, ועוד הרבה אורחים שנצלו את העבודה שיש סעודות שבת ב'יד המלך ואפשר להתארח בלי לסחב שום דבר מה'מרכוז'...

באותו יום ששי התארגנו החברים והביאו את כל המאכלים - אך את העקר ש'כחו בירושלים' - חלות. ובאותם הימים, אם לא הבאת חלות מה'מרכוז' - אין חלות. נקדה.

לא היו אז לא מ'רכולים ולא מאפיות, וכ'שהחברים גלו את ה'חסר' - הם הבינו ש'לכאורה יאלצו לשבות בלי ל'ברך' 'המוציא' בשבת הקרובה.

כ'מה חברים נ'מרצים החליטו לא ל'ותר, הם החלו להסתובב בין סמטאות כ'פר מרון, ש'מא ואולי י'תרחש ה'נס הגדול' - ו'ימצאו ש'לוש מאות חלות מ'יתרות ל'מען האורחים הרבים...

"אל זקני מדין" (כב, ד)

ומה ראה מואב ליטול עצה ממדין? כיון שראו את ישראל נוצחים שלא כמנהג העולם אמרו מנהיגם של אלו במדין נתגדל נשאל מהם מדתו אמרו לו אין כחו אלא בפיו.

(רש"י)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

עד כמה גדול כוח הדיבור ועל אחת כמה וכמה כוחה של תפילה - זאת לא ניתן לתאר ולשער. להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך 'מאורם של ישראל',

ובו ניתן ללמוד על כך: יום חמישי בערב. צלצול הטלפון, שנשמע בבית משפחת מ. בבני-ברק, קטע את ההמולה האופיינית לשעה וליום זה. אחד מילדי המשפחה הרים את השפופרת, הקשיב לרגע ומיד העבירה לאביו. טלפון מאנגליה - אמר בבהילות - זה נשמע דחוף! הוסיף.

הרב מ. ניגש אל הטלפון. מעבר לקו נשמע קולו של משה, ידידו מימי הישיבה: אני מדבר אליך מבית הרפואה בלונדון, אמר משה בקול עצור, נולד לי בן לפני כמחצית השעה...

מזל טוב!, מיהר הרב מ. לאחל, אך מיד השתתק. הוא הבין שמשוה עם הילד אינו כשורה. משה לא היה נשמע מאושר כמצופה מאב טרי.

תודה על האיחולים - לא שכח משה את כללי הנימוס האנגליים, אך מיד הוסיף: הרופאים מודאגים מאוד ממצב התינוק שכן במשך מספר דקות בשעת הלידה הוא סבל מחוסר חמצן, ולדבריהם מוחו נפגע באופן חסר תקנה, וכמעט שאין סיכויים, שיגדל ויתפתח כילד רגיל ובריא.

קול בכיו החרשי של משה נשמע בבירור מעבר לקו, אך בפיו של הרב מ. לא היו מילים כדי לנחמו בשעתו הקשה. אני מבקש ממך, הרב מ. - שבר הלה את השתיקה -

הרב מ. הביט בשעונו. השעה הייתה מאוחרת מדי כדי לנקוש על דלת ביתו של ראש הישיבה הישי.

הוא נפרד מידידו במילות עידוד ובאיחולים לבביים לישועה קרובה, והבטיח כי עם שחר ייגש למעון רבו, ויבקשו, שיברך את התינוק החולה.

בבוקר שלמחרת השכים הרב מ. כדי להתפלל במחיצתו של ראש הישיבה, ומיד לאחר התפילה ניגש לרבי.

הוא פירט את סיפור התינוק וביקש ברכה בעבורו.

ראש הישיבה שבאותה שעה עמד לצאת מהבית, הקשיב לסיפורו ואמר: ברגע זה אני בדרך לשמש כסנדק בברית מילה. פעמים רבות אני חש, שהתפילות שאני מתפלל בזמן שאני משמש כסנדק מתקבלות לרצון יותר מתפילות אחרות. אתפלל הפעם בעבור התינוק...

הרב הרחרר לשניות מספר, ואז הביט בעינו של הרב מ. התלויות בו בתקווה, הגביה מעט את קולו ואמר בביטחון: הסירו דאגה מלבכם! התינוק

יהיה בריא ושלם בגופו ובנפשו, בעזרת השם. הרב מ. הודה נרגשות לרבו הגדול, נפרד במילות תודה, ומיד שב לביתו להתקשר למשה ידידו ולספר לו

רגע לפני שהתיאשו באפן סופי, הגיעו החברים לשערי הקמפוס הגדול של 'בני עקיבא'. השומר, שראה אותם לחוצים, ברר מה קרה - והם ספרו לו.

אתם לא תאמינו - קרא בהתרגשות - בדיוק עכשו קבלתי שיחת טלפון שהקבוצה שהייתה אמורה לשבות כאן היום בטלה ברגע האחרון - אבל את החלות הם כבר שלחו לכאן. שלוש מאות חלות!

מפתעים ונרגשים חזרו החברים עם השלל היקר אל מתחם 'יד עזרה', וספרו לר' אשר בהתפעלות: תראה איזו השגחה פרטית!

ר' אשר שמע, ושאל אותם: "א ציטער האבן ענק געכאפט?!" - לפחות קבלתם ועזווע ממה שקרה כאן?

כי הספור הזה, וכמעט כל ספורי ההשגחה הפרטית שאנחנו מכירים, טומנים בתוכם שאלה מאוד קשה: האם הריבוננו של עולם רצה שיהיו להם חלות בשבת? כנראה שכן, כי הנה, עבדה שהוא עזר להם למצא. אז למה להטריד אותם בחפזים? למה הוא לא הזכיר להם מראש לקחת אתם את החלות? למה תמיד ספורי ההשגחה מתחילים עם לחצים וחששות, שבסוף נפתרים בדרך פלאית? למה ליצר בעיות - ואז לפתר אותם?

הקדוש ברוך הוא יודע שאי אפשר לדרש מאתנו למצא אותו בכוחות עצמנו בתוך היצר החשוך והאינסופי הזה. כדי לעזר לנו להיות אתו כאן - הוא מגלה את עצמו, בעצמו! איך? עם אותם ארועים, בהם הוא שולח לה מצד אחד פלונטר משמעותי, ומצד שני פתרון מפתיע...

כשהאדם עובר את המסלול הזה, מהרגע הראשון והמלחץ ועד לרגע האחרון והמשמח - הוא מגלה את הקל-המסתתר! בתנאי, כמובן, שהוא מרשה לעצמו לעבר את התהליך, ולא נשבר או פועס או מתאש באמצע, ולא ממחר הלאה לאחר שהספור מסתיים, אלא נותן לעצמו להתבונן במה שקרה, ולחטף ועזווע מהגלוי המרעיש...

כה זה בספורי השגחה פרטית - וכך זה גם בכל המדות והרגשות שמתעוררים בנו: הקדוש ברוך הוא יודע שאין לה סכוי לחוות אהבה אמיתית לבורא, כי אתה לא מכיר אותו!

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

על ברכתו והבטחתו הנדירה של ראש הישיבה.

באותם רגעים, ששוחחו הרב מ. וידידו, הסתיים הברית, שבו שימש ראש הישיבה כסנדק. התינוק עדיין היה מונח על ברכיו, ורבי מיכל יהודה עצם את עינו והתפלל ברגש קודש על התינוק הבלתי מוכר שנמצא באנגליה, שיבריא

לחלוטין, ולא ייוותר בו שום רושם של מחלה, ושיגדל בתורה וביראת שמים.

בינתיים, בין כתליו של בית הרפואה בלונדון התכוננו ההורים המודאגים לשבת קודש.

מספר יהודים בעלי חסד דאגו להכין בעבורם ארוחה לשבת, רופאים בחלוקים צחורים התרוצצו סביב מיטתו של העולל הרך, כשפניהם מבשרות טובות.

משה הביט בעריסתו עמוסת הצינורות של העולל הרך, והדאגה מילאה את כל ישתו, וכך מצא עצמו, דקות ספורות לפני שעת הדלקת הנרות בארץ, מתקשר שוב, הפעם לידיד אחר, ומבקשו להיכנס למעונו של הגאון ר' חיים קנייבסקי זצ"ל ולבקש ממנו, שיתפלל גם הוא בעבור התינוק.

החבר רץ מיד לבית מרן הגאון ר' חיים קנייבסקי.

משאך שמע ר' חיים את הסיפור העגום הגיב מיד: גש לר' מיכל יהודה, מורי ורבי, הברכות שלו חשובות בשמים!

אותו חבר שלא ידע כי ר' מיכל יהודה כבר בירך את התינוק, מיהר למעונו של הצדיק, אלא שבטרם הספיק לומר את פרטי הסיפור הגיב ר' מיכל יהודה: כבר התפללתי עליו בברית, שבה השתתפתי ביום שיש.

ה' יעזור והתינוק יהיה בריא ושלם!

שבוע חלף מאז. בערב השבת הבאה נלקח התינוק לבדיקה במכשור מיוחד ומתקדם, אשר באמצעותו ביקשו הרופאים למפות את מוחו הרך ולגלות, כמה אחוזים ממנו נפגעו ומה ניתן עוד אולי לתקן.

מחוץ לחדר הבדיקות המתינו ההורים במתח, תוך שהם ממלמלים בדבקות פרקי תהלים. הדאגה כרסמה בליבם, אך הביטחון בתפילתו של ראש הישיבה נסך בהם כוח.

עשרים דקות ארוכות ומתישות חלפו בטרם נפתחה הדלת הכבדה ובעדה יצא הרופא, כשפניו המומות ומשתוממות, והוא בקושי מסוגל לדבר.

זה לא אותו תינוק. אני בטוח! - אמר - הבאתם לי תינוק אחר, בריא לגמרי... הוסיף ואמר בהתרגשות, תוצאות הבדיקות היו תקינות לחלוטין, אין הסבר אחר לכך, מלבד המילה 'נס'!

דמעות של הודיה זלגו מעיני ההורים על הנס שאירע להם. לא היה להם שמץ של ספק איזו זכות עמדה להם... הייתה זו תפילתו של ראש הישיבה, שבקעה רקיעים בעבורם וקרעה את רוע גזר דינם.

(פניני עין חמד)

"ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי לו יש חרב בידי" (כב, כט)

כדי לשבר את האוזן

במה שקרה כאן עם בלעם והאתון, סיפר הגר"ש לוונשטיין שליט"א מתיחה שעשו גויים באמריקה, וננסה להבין ממה נבעה טפשותו של בלעם הרשע.

לכן, הוא שולח לך רגש עצום של אהבה וחשק למשהו אחר, לא דוקא טהור ונקי, ומול הרגש העצמתי והמסכן הזה - הוא גם שולח לך הגנות בדמות 'סבות'! לפעמים זה אדם חשוב שעובר לידך ברחוב, ואתה מיד מסיט את העיניים, לפעמים אלה הערכים עליהם דאג הבורא שתתחנך, שיעצרו אותך מלהסחף, לפעמים אלה מוסדות חנוך שאתה מכרח להתישר לפי הכללים שלהם, ששומרים עליך מלתת לעצמך דרור...

למה הוא מעביר אותך את הטלטלה הזו, את החשק - ואת המעצור, אם הוא רוצה שלא תפל - אז למה לשלח ולעצור?

כי רק כך אתה יכול לקבל את הרגש האדיר הזה, של אהבת השם. אם תעניק לעצמך אפשרות להתבונן, אם לא תמהר להרחיק ולהמשיך הלאה במרוץ החיים, אלא תתבונן במה שקרה, אם לא תקח לעצמך את ההשג הזה ותחמיא לעצמך על העצמה האנושית שבך שהצליחה להחזיק מעמד מול התאווה הקשה, אלא תבין שכל מה שהיה כאן הוא מהלך אלוקי - אתה מאפשר לנשמה שלך לקבל את האור האלוקי הזה, של אהבת השם!

הקדוש ברוך הוא לא הוביל אותנו ארבעים שנה במדבר - רק כדי שנמות מצמא רגע לפני הכניסה לארץ ישראל, מדוע, אם כך, נלקח מאתנו בארה של מרים דוקא לקראת הכניסה לארץ המבטחת?

יותר מזה: אם ממילא היה אמור לבוא באר חדש ושופע - אז לשם מה נלקח הקודם?

כי ארבעים שנה, התרגלנו לראות את גלוי השם במו עינינו, קמנו בבקר - כדי ללקט את הלחם שנחת אל פתח האהל הישר משמים. התהלכנו - ומול עינינו עמד עמוד אש אלוהי, ענני כבוד ספגו חצים ובליסטראות, ישרו את הדרך - רק כדי שנוכל להמשיך במסע, ברגע ובנחת.

אבל עכשו, עכשו אנחנו נכנסים לארץ ישראל, וחוזרים לחיות לפי הכללים של הטבע, לא יקח הרבה זמן, עד שנתרגל חלילה לחשב שהארץ היא זו שמוציאה את התבואה, והמעצנות הם אלו שמפיקים את מי השתייה.

ואיך נחיה את הבורא? איך נגלה אותו בחיים עצמם?

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

לצורך המתיחה, העמידו פיל ליד טלפון ציבורי, תלו על צוארו (במקום נסתר) מכשיר טיפ והלכו.

אדם עמד שם ודבר בטלפון, ולפתע הוא שומע מאחוריו מישהו גוער בו: אה, אדוני אולי אתה מוכן לסיים כבר? הוא מסתובב אחורה ולתדהמתו רואה פיל!... כך עשו לכמה אנשים וצילמו במצלמה נסתרת את תגובותיהם.

התגובות היו מגוונות: אחד נמלט משם בבהלה, אחד התחיל לצרוח בהיסטריה, אחד צחק ולעומת זאת חברו בכה, כל אחד ותגובתו הוא, אבל לא היה אחד שאמר לפיל בשויון נפש: נכון שאתה מחכה כבר הרבה זמן, אבל הייתי פה לפניך, אז חכה בסבלנות....

זה לא קרה, מדוע? כי כשאדם רואה בהמה מדברת (או לפחות כך זה נראה לו) הוא מזדעזע.

בלעם לא! האתון שואלת אותו: ההסכן הסכנתי לעשות לך כה? והוא, בשויון נפש, עונה לה על השאלה: לא....

מה אתה עונה?!

תזדעזע, תברח! אלא, כתב הרבינו בחיי דבר נפלא בכוחות הנפש וז"ל: היה ראוי בלעם שיתמה בפלא הגדול הזה של דיבור האתון, ושירעש מן הנס המיוחד והמבהיל את כל ההולכים עמו בדרך, והיה לו לחשוב ולהתבונן כי מאת ה' היתה זאת לסכל עצתו ולהשיב חכמתו אחור, אבל מתוך אכזריותו ורוע טבעו ומרוב חפצו ללכת, לקח העניין בדרך תמות (תמימות) ולכך השיב כאדם שמדבר עם חבירו: כי התעללת בי... עכ"ל.

כלומר האדם יכול לראות את הניסים הגדולים ביותר - ולהשאר שווה נפש, ולא לחזור בו מרצונותיו

ותשוקותיו!

(ילקוט האורים)

"לא הביט און ביעקב" (כג, כא)

מסופר על הצדיק ר' לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל, סגורם של ישראל, שפעם השכים לסליחות בערב ראש השנה והלך לביה"כ עם שמשו.

החלו לרדת גשמים עזים ולכן הסתתרו תחת קורת גג של בית אחד.

השמש הציץ בחלון וראה חבורה של ריקים ופוחזים מסובים לשולחן חוללים וסובאים.

נאנח השמש ואמר: אוי, כמה הדור פרוץ באשמורת הבוקר של ערב ראש השנה, יושבים פושעי ישראל ומשתכרים.

נוף בו ר' לוי יצחק ואמר: אסור להוציא לעז על בני ישראל- חזקה עליהם שאינם נהנים בלי ברכה, הם אוכלים שותים ומברכים ברכת הנהנין לפני אכילה ושתייה ולאחריה, ותבוא עליהם ברכה.

היטה השמש את אוזנו ושמע כי מתלחשים הם על גניבה שהוציאו לפועל באותו לילה. עתה ישמע רבנו - אמר השמש לר' לוי יצחק, כי האנשים האלו גנבים.

כן, השיב ר' לוי יצחק ופניו נהרו - כי הם בעלי תשובה, יודעים

הם שיום הדין מתקרב ומתוודים זה בפני זה על חטא שחטאו בגניבה, כדי שיכנסו לימים הנוראים נקיים מכל חטא.

אמר הקדוש ברוך הוא למשה: תראה להם, לעם ישראל, את הבאר החדשה, איך היא מכסה כלה בטרשים ועפר, ואין זכר ללחלוחית של מים... אבל דוקא כאן, ככל שתחפרו, אפלו בלי להכות, אלא רק בדבור, רק בהתבוננות - תגלו פתאום את המים הזכים פורצים מתוך התהום!

את הגלוי הזה אני רוצה שתקחו אתכם פנימה, לתוך ארץ ישראל!

בכל פעם שיש לכם אדמת טרשים, תזכרו: יש כאן פוטנציאל לגלות באר חדש! בכל פעם שאתם חווים כאב, בכל פעם שחסר לכם משהו, בכל פעם שרגש שלילי צף בתוכם, זה לא אומר ששכחתי אתכם - אדרבה! זה אומר שעתיד להתגלות כאן גלוי עצמתי של כבוד השם, כזה שאפלו מלאכים ושרפים לא יכולים לגלות! רק אתם, בהתבוננות שלכם, יכולים לאפשר לגלוי הזה להתרחש! אל תכו בבאר, אל תנסו לתקן, אל תתערבו בתהליך - וגם אל תשברו, וכך - תוכלו להאמין בי ולהקדישני!

ובאותם רגעי אימה, כשמפת נחשים הפתיעה את העם, ונשכה את כל העובר והשב, אמר הקדוש ברוך הוא למשה - עשה להך שרף ושים אתו על נס.

והמשנה כבר שואלת: וכי נחש ממית - וכי נחש מחיה? ובכלל: אם לא רצה הקדוש ברוך הוא שימותו האנשים מהכשת הנחש - למה להפיש אותם ואז לרפא? למה להעביר אותם את הכאב ואז לפתר אותם?

פי רק כך, רק בתהליך המדיק הזה, של פחד המות בתחלה והישועה הנסית בסוף - רק כך 'מסתכלין בלפי מעלה'!

רק כך מגלים את הבורא יתברך בעולם החשוך והנסתר הזה!

(נקודות של אור - ספינקא)

א גוט שבת